

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu licencēšanas, reģistrētas darbības atļaujas izsniegšanas un informācijas sniegšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu licencēšanas, reģistrētas darbības atļaujas izsniegšanas un informācijas sniegšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 11. panta ceturtnā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu licencēšanas, reģistrētas darbības atļaujas izsniegšanas un informācijas sniegšanas noteikumi" (turpmāk – projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 25. augusta normatīvos noteikumus Nr.138 "Maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes darbības atļaujas saņemšanai iesniedzamo dokumentu un informācijas sniegšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 138).</p> <p>Projekts pēc satura ir līdzīgs spēkā esošajiem Noteikumiem Nr. 138. Nosakot Latvijas Bankas noteikumos detalizēti uzskaitītus iesniedzamos dokumentus, kā arī to izskatīšanas kārtību, tiek nodrošināta vienāda pieeja licencēšanas procesam un prasībām, kādas noteiktas Eiropas Savienībā, jo projektā pilnībā pārņemtas Eiropas Banku iestādes 2017. gada 8. novembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2017/09 "Par informāciju, kas jāsniedz maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu atļaujas saņemšanai un konta informācijas pakalpojumu sniedzēju reģistrēšanai atbilstoši Direktīvas (ES) 2015/2366 5. panta 5. punktam", kuras nākotnē (aptuvenais termiņš – 2026. gads) tiks pārveidotas par tieši piemērojamu Eiropas Komisijas deleģēto regulu. Pamatnostādņu mērķis ir pēc iespējas vienādot maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu licencēšanas procesu Eiropas Savienībā, lai novērstu ļaunprātīgu brīvības veikt uzņēmējdarbību izmantošanu (<i>forum shopping</i>). Tādēļ šo prasību pārņemšana un iekļaušana Latvijas Bankas noteikumos visefektīvāk nodrošina noteiktā mērķa sasniegšanu.</p> <p>Salīdzinot ar Noteikumiem Nr. 138, projektā ir pārstrādāta noteikumu struktūra, kā arī uzlabotas atsevišķas normas un pārskatīta pielikumos norādītā pieprasāmā informācija, ņemot vērā praktisko pieredzi darbā ar finanšu tirgus dalībniekiem (turpmāk – tirgus dalībnieki):</p>

	<p>1) ņemot vērā, ka Noteikumos Nr. 138 ietvertais regulējums konta informācijas pakalpojumu sniedzējiem bija maldinoši izdalīts atsevišķā nodaļā, bet Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums neizdala atsevišķu konta informācijas pakalpojumu sniedzēja licences veidu, šīs prasības apvienotas vienā licencēšanas kārtības nodaļā;</p> <p>2) ņemot vērā, ka Noteikumos Nr. 138 ietvertais regulējums nedalībvalsts* elektroniskās naudas iestādes filiāles licencēšanai neatbilst spēkā esošajām prasībām, kādas izvirzītas pārējām komercsabiedrībām, kas dibinātas Latvijā un vēlas iegūt elektroniskās naudas iestādes licenci, un ka šādu filiāļu licencēšana ir jānosaka katras valsts nacionālajā regulējumā, bet prasības nevar būt diskriminējošas attiecībā pret nedalībvalsts elektroniskās naudas iestādes filiāli, projekts precizē nedalībvalsts elektroniskās naudas iestādes filiāļu licencēšanas kārtību, piemērojot tām tādas pašas prasības, ciktāl tas attiecināms, kā komercsabiedrībām, kuras tiek licencētas Latvijā vai citur Eiropas Savienībā kā elektroniskās naudas iestādes, tādējādi neradot labvēlīgākus vai nelabvēlīgākus nosacījumus nedalībvalstu uzņēmējiem, dibinot nedalībvalsts elektroniskās naudas iestādes filiāli Latvijā;</p> <p>3) veikti redakcionāli precizējumi, kā arī svītrotas normas, kas dublē likumos noteikto, piemēram, par to, kam ir saistoši šie noteikumi vai kuru informāciju Latvijas Banka iegūs pati no publiskajiem reģistriem un tirgus dalībniekam tā vairs nav jāsniedz papildus;</p> <p>4) precizēts termiņš, kādā Latvijas Banka izvērtē iesnieguma vai paziņojuma un tam pievienoto dokumentu paketes pilnīgumu un dod pirmo atgriezenisko saiti iesniedzējam. Proti, no 10 darba dienām termiņš pagarināts līdz 15 darbdienām, ņemot vērā praktisko pieredzi iestāžu licencēšanas un reģistrācijas procesā.</p>
Leģitīmais mērķis	<p>Noteikumi nepieciešami, lai Latvijas Banka atbilstoši Latvijas Bankas likuma 48. panta pirmajai un otrajai daļai nodrošinātu stabila un likumiem atbilstoša finanšu sektora darbību, kas iespējams, saņemot pēc iespējas precīzāku un visaptverošu informāciju, lai nodrošinātu licenču piešķiršanas procesu, izsniegtu atsevišķas atļaujas, sniegtu saskaņojumus, kā arī lai veicinātu vienotu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju regulējošo prasību interpretācijai.</p> <p>Līdz ar to šie noteikumi tiek izdoti citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzībai.</p>
Samērīgums	<p>Atbilstošākais veids, kā noteikt vienotas prasības saistībā ar informācijas sniegšanu, kuras nodrošina normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi, ir izdot tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus, kuri sniedz skaidru priekšstatu par iesniedzamās informācijas apjomu.</p> <p>Projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo:</p>

* Valsts, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts.

- pirmkārt, ar projektu un tajā ietvertajām prasībām tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība);

- otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē;

- treškārt, labums, ko iegūs sabiedrība, būs lielāks par projektā ietverto prasību radītajām negatīvajām sekām.

1. Precizējot spēkā esošās normas par licences (reģistrētas darbības atļaujas) izsniegšanu maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes darbībai, projekts uzlabo prasību uztveramību. Nepastāv alternatīvi līdzekļi, kā sasniegt to pašu mērķi, jo Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 11. panta ceturtā daļa paredz tiešu deleģējumu Latvijas Bankai noteikt kārtību, kādā izsniedzama licence iestādes darbībai, reģistrējama iestāde un sniedzama informācija, kā arī kādi dokumenti ir iesniedzami. Projektā ietverto prasību precizēšana neradīs negatīvas sekas nedz sabiedrībai, nedz esošajām maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm, jo šīs prasības būs piemērojamas tiem tirgus dalībniekiem, kuri no jauna vēlēšies saņemt licenci (atļauju) maksājumu iestādes vai elektroniskās naudas iestādes darbībai Latvijā.

2. Precizējot spēkā esošās normas par licences (atļaujas) izsniegšanu nedalībvalsts elektroniskās naudas iestādes filiālei, projekts salāgo šīs prasības ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā noteiktajām prasībām Latvijā dibinātas elektroniskās naudas iestādes licencēšanai, lai ikvienam potenciālajam elektroniskās naudas iestādes licences saņēmējam nodrošinātu līdzvērtīgus nosacījumus darbības uzsākšanai Latvijā un tādējādi neradītu vieglāku režīmu nedalībvalsts elektroniskās naudas iestādes filiāles licences darbībai Latvijā saņemšanai.

3. Nosakot tirgus dalībniekiem skaidras iesniedzamās informācijas prasības iestādes licences pārreģistrācijas vai būtisku grozījumu gadījumā, kādi minēti Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 5.² panta otrajā daļā un 26. panta pirmajā daļā, un veicot iesniegtās informācijas pārbaudi, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību, kā arī finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi. Līdz ar to projektā pieprasāmā informācija ir noteikta tādā apjomā, lai nodrošinātu finanšu tirgus stabilitāti un sabiedrības aizsardzību un būtu pietiekama, lai pieņemtu lēmumu par atļaujas sniegšanu grozījumu gadījumā.

4. Projekts paredz pieprasīt arī fizisko personu datus par amatpersonām tādā apmērā, kas ir nepieciešams un vienlaikus pietiekams, lai nodrošinātu personu atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu. Bez projektā paredzēto datu pieprasīšanas nav iespējams personas identificēt un izvērtēt atbilstoši kopējām prasībām maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes pārvaldības jomā.

	<p>Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 13. pantu datu pārzinim personas datu iegūšanas laikā ir jāsniedz datu subjektam informācija par viņa datu apstrādi, lai nodrošinātu godprātīgu un pārredzamu apstrādi. Līdz ar to saskaņā ar projekta 15. pielikumu persona paraksta apliecinājumu, ka ir iepazinusies ar Latvijas Bankas sniegto informāciju par personas datu apstrādi. Latvijas Banka iegūtos datus glabā piecus gadus pēc amatpersonas statusa zaudēšanas.</p>
Spēkā stāšanās	Atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai – nākamajā dienā pēc noteikumu publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Salīdzinot ar spēkā esošajiem Noteikumiem Nr. 138, projekts neparedz būtiskas jaunas prasības esošajām maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm.</p> <p>Maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes tiek atbrīvotas no pienākuma sniegt informāciju par juridiskās adreses maiņu, jo šo informāciju Latvijas Banka iegūs automātiski no Uzņēmumu reģistra, bet licences pārreģistrācija vai izmaiņas darbības atļaujā šādā gadījumā nav nepieciešamas.</p> <p>Savukārt būtiskākās izmaiņas attiecībā uz Latvijā licencējamu maksājumu iestādi un elektroniskās naudas iestādi vai nedalībvalsts elektroniskās naudas iestādes filiāles licencēšanu, kā arī maksājumu iestādes un elektroniskās iestādes reģistrācijas atļaujas saņemšanu neietekmē esošās iestādes, bet gan būs attiecināmas uz tām personām, kas nākotnē vēlēšies saņemt licenci (atļauju) maksājumu iestādes vai elektroniskās naudas iestādes darbībai. Projekts strukturēti nosaka jaunajiem potenciālajiem tirgus dalībniekiem – maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm – konkrētu iesniedzamo dokumentu klāstu un aizpildāmās veidlapas, kā arī precizē šo dokumentu un veidlapu iesniegšanas kārtību, kopumā padarot licencēšanas procesu efektīvāku un saprotamāku iesnieguma vai paziņojuma iesniedzējam.</p>
Saistītie dokumenti	<p>Ar projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums; 2) Noteikumi Nr. 138; 3) Eiropas Banku iestādes 2017. gada 8. novembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2017/09 "Par informāciju, kas jāsniedz maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu atļaujas saņemšanai un konta informācijas pakalpojumu sniedzēju reģistrēšanai atbilstoši Direktīvas (ES) 2015/2366 5. panta 5. punktam";

	<p>4) Latvijas Bankas 2023. gada 22. maija noteikumi Nr. 241 "Noteikumi par būtiskas līdzdalības iegūšanu vai palielināšanu finanšu institūcijā";</p> <p>5) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums;</p> <p>6) Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums.</p>
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Nav nepieciešama.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Projekts 2023. gada 14. decembrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus līdz 2023. gada 29. decembrim.</p> <p>Vienlaikus par projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību 2023. gada 15. decembrī individuāli tika informēta Latvijas Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas iestāžu asociācija.</p> <p>Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi.</p> <p>Projekts 2024. gada 16. janvārī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>